



המועצה לייצור ושיווק
כותנה בע"מ



שירות ההדרכה
והמקצוע



משרד
החקלאות
וביטחון המזון



אוגוסט 2025, אב תשפ"ה

הנחיות לגידול כותנה לקראת שילוך וקטיף

מדריכי גד"ש, שה"מ, משרד החקלאות וביטחון המזון
מתוך הנחיות המדריכים לגידול כותנה באזורים השונים

הכנת השטח לשילוך* ולקטיף מוצלחים

כדי להגיע לשילוך יעיל וחסכוני, יש לדאוג מראש להכנה מתאימה של השדה: סיום השקיה ודישון, אחוזי חנטה אחידים ומספקים, עומס הלקטים ועלווה חיונית. יש להימנע מצימוח וגטטיבי חדש בשדה, העלול לגרום לבעיות בשילוך ובקטיף. הכנת השטח והשילוך מבטיחים איכות טובה של היבול וקטיף מוצלח. * **שילוך** - הסרת העלים מהצמחים, "שלכת".

מטרות השילוך

1. ייעול הקטיף ושמירה על ניקיון הכותן – נשירת העלים תורמת לקטיף מכני יעיל ונקי יותר ומונעת את צביעת הכותן בירוק על ידי העלים.
2. זירוז ייבוש הצמח ופתיחת הלקטים - אוורור למניעת התעפשות.
3. הסרת העלים הירוקים - מונעת רטיבות ועיפוש בגליליות.
4. מניעת נזקי מזיקים בסוף העונה - נשירת העלים מגבילה את התבססותן של כע"ט וכנימות עלה, כיוון שמהעלים הן ניזונות בסוף העונה. כמו כן, תימנע הדבקה מ'טל דבש' ולכלוך הסיבים על ידי פייחת.

עיתוי השילוך

השילוך הראשון ייעשה כאשר לפחות 70% מההלקטים פתוחים [ניתן לשלך גם באחוזי פתיחה גבוהים יותר]. כאשר השילוך נעשה ב-70% פתיחה, יש לתכנן 2-3 שילוכים; ואילו כאשר אחוזי הפתיחה גבוהים יותר - ניתן להסתפק ב-1-2 שילוכים, בהתאם למצב העלווה והחיוניות שלה, לגודל הנוף ולתנאי מזג האוויר. נניח כי קצב פתיחת ההלקטים הוא כ-2%-3% ליום עד לשלב של 70% פתיחה, וכ-1.5%-2% מכאן ועד ל-100% פתיחה.

כדי לבצע קטיף בתאריך האופטימלי לחלקה, כדאי לבחון את מצב ההבשלה של ההלקטים ולתכנן נכון לאחור את המועד המתאים לשילוך איכותי וטוב.

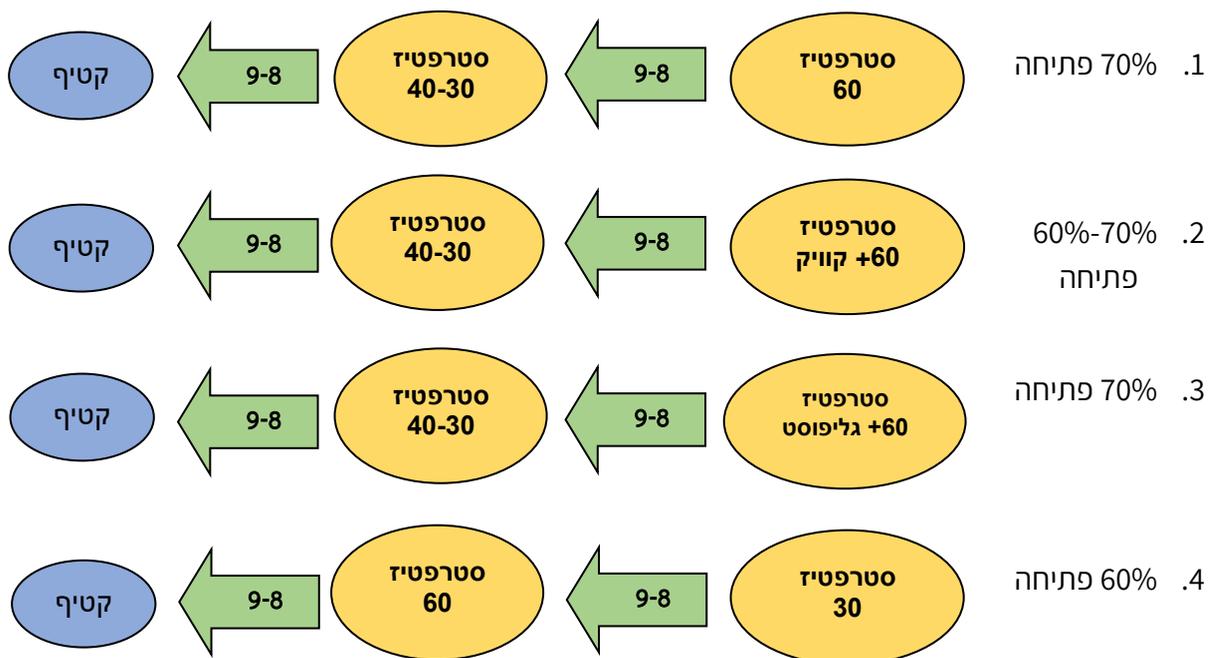
להערכת מועד השילוך נניח כי קצב פתיחת ההלקטים הוא כ-2%-3% ליום עד לשלב של 70% פתיחה, וכ-1.5%-2% מכאן ועד ל-100% פתיחה.

יש לזכור כי בתקופה זו הימים מתקצרים והטמפרטורות יורדות, כך שכל איחור בקטיף יביא להאטה בהבשלת ההלקטים, בקצב פתיחתם ובפעולת חומרי השילוך והמזרזים השונים. בנוסף לכך, טווח הזמן בין השילוך לקטיף יגרום להתחדשות העלווה באופן טבעי.

טבלת החומרים המיועדים לשילוך ותכונותיהם

תכונה / חומר	תשליך / סטרפטיז
יעילות בעלווה רעננה	גבוהה
יעילות בעלווה בוגרת מושחמת	בינוני-נמוך
מניעת התחדשות	כן
טווח הטמפרטורות לפעילות יעילה של התכשיר	טמפרטורות הגבוהות מ-16-18 מעלות צלזיוס
שילובים אפשריים לריסוס	כותון קוויק, ראונדאפ (לא בגידול לזרעים)
תוספת משטח	אין צורך
שילוב קוטלי חרקים	זרחנים אורגניים, פירתרואידים
מינון מומלץ לדונם	70-60 סמ"ק + 40-30 סמ"ק
מספר ימים בין הטיפולים	8-9

חלופות לתכנון השילוך



הבשלה מאוחרת ושימוש בחומרי עזר לשיפור השילוך

איחור בהבשלה עלול להופיע בחלקות מזריעה מאוחרת, בעיקר בחלקות פימה. בחלקות אלו צפוי להתאחר הקטיף עד לתחילת נובמבר. במקרים אלה רצוי להסתייע בחומרי עזר לשילוך, לפי מצב השדה.

כותון-קוויק - CottonQuick

בהתאם לקצב פתיחת ההלקטים והקטיף הצפוי, מומלץ להשתמש בקוויק (יעילות החומר אינה מוכחת, אך ודאי שאינה פוגעת בגידול). לכותון-קוויק, המשולב בשילוך הראשון בשלב מוקדם של כ-60%, יש אפקט של זירוז פתיחת ההלקטים, בנוסף לחיזוק פעולת השילוך, ובשלב של 70% ומעלה מתבטא עיקר האפקט בחיזוק פעולת השילוך.

יש לזכור כי חומרים אלו מושפעים באופן פעולתם מהטמפרטורות - פעולתם בטמפרטורות נמוכות מוגבלת. במקרה הצורך כדאי להקדים את השימוש בתכשיר, בהתאם לשיעור פתיחת ההלקטים ולטמפרטורות השוררות באותה עת.

נפח התרסיס

נפח התרסיס המקובל לשילוך הוא 12-15 ליטר לדונם. בחלקות חיוניות עם ביומסה צמחית רבה, שבהן ניתן לשער כי השילוך יהיה פחות יעיל, מומלץ להעלות את נפח התרסיס ל-20-25 ליטר לדונם. בעבודות שנעשו בשנים האחרונות נראית בבירור ההשפעה הטובה של נפח התרסיס על יעילות השילוך - ככל שנפח התרסיס היה גבוה יותר, כך יעילות השילוך השתפרה.

סיכום

מטרת השילוך להביא לקטיף מיטבי, נקי ויעיל, תוך מיצוי השדה מבחינת כמות היבול ורמת האיכות. יש לבנות את מערך השילוך והקטיף מתוך כוונה לסיים את הקטיף עד לתאריך 18-20 באוקטובר. טמפרטורות גבוהות וקרינה חזקה מאיצות מאוד את תהליך השילוך, ולכן חשוב מאוד להתאים את חומרי השילוך לתנאי אקלים אלו. חשוב לזכור שבהשוואה בין חומרי השילוך השונים במרבית המקרים לא נמצאו הבדלים ברמות היבול ובאיכותו, ולכן בבחירת החומר יש להתייחס בעיקר למחירו, תוך התחשבות במצב השדה ובתנאי האקלים החזויים.

הערות

1. כותן-קוויק - המינון המופיע בתווית הוא 300 גרם לדונם, אך במקרים רבים ניתן להסתפק בפחות, בעיקר לחיזוק פעולת השילוך כתוספת לסטרפטיז או לתשליך.
 2. במקרים בהם קיימת התחדשות של הצימוח לקראת השילוך אין תכשירים ברישוי, מומלץ להיוועץ עם מדריכי הגידול לגבי דרכי הפעולה האפשריות.
- כל מה שנותר זה לקוות למזג אוויר יבש וחמים, לקטיף בתנאים מיטביים, ליבולים גבוהים ולאיכות סיבים טובה.

בברכת הצלחה, שנת יבולים, כותן איכותי ומחירים גבוהים

ערך: יונתן עמנואל- ממ"ר כותנה

Yonatane@shaham.moag.gov.il

האמור לעיל הינו בגדר עצה מקצועית בלבד ואינו מהווה חוות דעת מומחה לצורך הצגה כראיה בהליך משפטי. על מקבל העצה לנהוג מנהג זהירות, ושימוש או הסתמכות על המידע המופיע לעיל הינו באחריות מקבל העצה בלבד. אין להעתיק, להפיץ או להשתמש במסמך זה או בחלקים ממנו לצורך הליך משפטי כלשהו, ללא אישור מראש ובכתב של החתומים.